

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/41/2025
Identifikačné číslo spisu:	3115225577
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:3115225577.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Poľovnícky klub „Kulháň“, Saratovská 3144/3, Trenčín, IČO: 31 202 594, proti žalovanému: Slovenská republika - Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky, Dobrovičova 12, Bratislava, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 23C/11/2015, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 20. júna 2018 sp. zn. 5Co/368/2017, takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trenčíne z 20. júna 2018 sp. zn. 5Co/368/2017 a rozsudok Okresného súdu Trenčín z 3. mája 2017 č.k. 23C/11/2015-299 a vec vracia Okresnému súdu Trenčín na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom č. k. 23C/11/2015-299 z 3. mája 2017 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady škody v sume 40.000 eur spolu s 10 % úrokom z omeškania od 26. 03. 2015 do zaplatenia a v sume 25.000 eur spolu s 10 % úrokom z omeškania od 24. 11. 2015 do zaplatenia a žalovanému priznal náhradu trov konania v celom rozsahu. Súd prvej inštancie, s poukazom na nutnosť kumulatívneho splnenia troch podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci (protiprávne konanie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody) ustálil, že medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdanou škodou nie je príčinná súvislosť. Dodal, že základným predpokladom na to, aby žalobca mohol zisk (výnosy) z výkonu práva poľovníctva dosahovať, bolo schválenie zmluvy, pričom až na základe schválenej zmluvy, ktorá týmto schválením nadobúda platnosť, by bol žalobca spôsobilý dosahovať zisk, teda vykonávať právo poľovníctva (§ 16 ods. 1 zákona č. 23/1962 Z.z. o poľovníctve, ďalej len „zákon o poľovníctve“). Súd prvej inštancie poukázal na to, že v rámci správneho práva platí zásada judikovaná súdmi Slovenskej republiky, vrátane Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o prezumpcii správnosti správnych aktov, v zmysle ktorej, ak správne akty (správne rozhodnutia) nie sú zákonným spôsobom zmenené, opravené alebo zrušené, musia byť považované za bezchybné a záväzné. K uvedenému poznamenal, že v danom prípade nie je možné hovoriť o ušlom zisku ako o škode, nakoľko dosahovanie ušlého zisku nebolo žalobcovi umožnené v dôsledku bezchybného rozhodnutia o

neschválení zmluvy. Okresný súd dodal, že je irelevantné, či správne orgány konali zdĺhavo, nakoľko príčinou toho, že žalobca nemôže dosahovať zisk je rozhodnutie správneho orgánu, na ktoré sa v rámci zásady prezumpcie správnosti správneho aktu hľadí ako na správne, bezchybné. Vychádzajúc z uvedeného uzavrel, že príčinou i dôvodom toho, že žalobca nemôže dosahovať zisk z výkonu práva poľovníctva je rozhodnutie o neschválení zmluvy, ktoré je však bezchybné, teda absentuje protiprávnosť ako nevyhnutný predpoklad vzniku škody. V ďalšom súd prvej inštancie uviedol, že nesprávny úradný postup, v dôsledku ktorého by bolo rozhodnuté o schválení/neschválení zmluvy neskôr než by malo byť, by u žalobcu mohol viesť k vzniku škody vo forme ušlého zisku len za predpokladu, že by bolo vydané pozitívne rozhodnutie teda, že by žalobcovi bolo umožnené vykonávať právo poľovníctva. Okresný súd následne uviedol, že dôvodom, pre ktorý bolo rozhodnuté o neschválení zmluvy bolo, že príslušný orgán (Obvodný lesný úrad v Trenčíne) zaevidoval inú zmluvu (zmluvu vlastníkov spoločného revíru č. 2010/99/000196-210 s tým, že v čase podpisu zmluvy Poľovníckeho klubu Kulháň č. 5593/08-30 v roku 2008 bol poľovný revír Kulháň vyhradeným revírom, teda zmluva bola uzatvorená v čase vyhradenia a pre rozpor so zákonom ju správny orgán neschválil) ako aj odstúpenie Lesov SR, š.p. od zmluvy. Vo vzťahu k rozhodnutiu o zaevidovaní inej zmluvy v roku 2010, okresný súd dodal, že zmluva sa eviduje opatrením, pričom opatrenie je tiež aktom správneho práva, rozhodnutím správneho orgánu, na ktoré sa tak isto vzťahuje zásada prezumpcie správnosti, a nakoľko toto opatrenie nebolo zrušené, hľadí sa naň ako na opatrenie bezchybné a správne orgány sú ním viazané. Z pohľadu okresného súdu príčinou toho, že žalobca nemohol výkonom práva poľovníctva nadobudnúť zisk, nebolo spôsobené konaním o evidencii tejto zmluvy, pretože samotné konanie prekážku nevytvorilo, tou bolo až opatrenie príslušného orgánu, ktoré sa na základe zásady prezumpcie správnosti správneho aktu považuje za právne bezchybné. Na podporu svojho právneho záveru poukázal súd prvej inštancie na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Sžo/88/2016 zo dňa 30. 09. 2015. K námietke premĺčania vznesenej žalovaným okresný súd poznamenal, že žaloba bola podaná 04. 12. 2015, preto by domnelý nárok minimálne za roky 2013/2014 a 2014/2015 nebol premĺčaný, a teda súd sa musel zaoberať základom nároku. K námietke neurčitosti vznesenej žalovaným, že nie je vôbec zjavné, kto spôsobil žalobcovi škodu, či ju spôsobil jeden orgán alebo všetky. Súd prvej inštancie uviedol, že podstatný je celý priebeh správneho konania, kde súd hodnotí postup správnych orgánov počas celého správneho konania ako celku, nielen jeho jednotlivú časť. Námietku žalovaného o tom, že žalobca požaduje škodu 65.000 eur, ktorú neprerokoval so žalovaným označil súd prvej inštancie za mylnú, keď z obsahu žaloby je bezpochyby zjavné, že žalobca uplatňuje sumu 20.000 eur za rok 2012/2013, 20.000 eur za rok 2013/2014 a 25.000 eur za rok 2014/2015, pričom táto suma zodpovedá súčtu 65.000 eur. Aj sumu 25.000 eur je podľa názoru okresného súdu riadne uplatnenou sumou, nakoľko zo žaloby jednoznačne vyplýva, že si žalobca uplatňuje aj nárok na náhradu ušlého zisku za rok 2014/2015, o ktorého predbežné prerokovanie požiadal žalovaného. K námietke, že žalobcovi ako neziskovej organizácii nemôže byť spôsobená škoda vo forme ušlého zisku súd prvej inštancie konštatoval, že nie je vylúčené, že výsledkom hospodárenia organizácie, ktorá nie je založená za účelom dosiahnutia zisku, môže byť zvýšenie hodnoty jej majetku, kedy je rozdiel medzi výnosmi z jej činnosti a nákladmi vynaloženými na túto činnosť pozitívny. Okresný súd napokon uviedol, že námietkami, ktoré sa týkali výšky nároku sa z dôvodu nadbytočnosti nezaoberal. K záverom uvedeným v rozsudkoch, na ktoré poukazoval žalobca, (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/13/2006, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/63/05-335 zo dňa 20. 10. 2005) súd prvej inštancie poznamenal, že tie vychádzali z iného skutkového stavu.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 5Co/368/2017 z 20. júna 2018 podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len ako „Civilný sporový poriadok“ alebo „CSP“) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v celom rozsahu. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie opierajúc sa o dostatočné skutkové zistenia tieto správne vyhodnotil a vyvodil z nich i správny právny záver. Na zdôraznenie ich správnosti dodal, že trvanie konania o schválení nájomnej zmluvy od 07. 05. 2008 bolo už samo o sebe neprimerané a postup príslušných orgánov bol neefektívny, teda rozhodovanie, ktoré v danej veci trvalo 9 rokov (od roku 2008), nebolo z pohľadu odvolacieho súdu primerané. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd konštatoval, že v predmetnej veci boli zistené zbytočné prietahy a nečinnosť žalovaného v konaní, avšak

zároveň dodal, že podmienky nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, musia byť splnené kumulatívne, nestačí, ak došlo k nesprávnemu úradnému postupu, musí byť preukázaná aj existencia škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a škodou. Odvolací súd mal za to, že v danej veci súd prvej inštancie správne dospel k záveru, že medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdenou škodou nie je príčinná súvislosť. Podľa názoru krajského súdu súd prvej inštancie správne uviedol, že základným predpokladom na to, aby žalobca mohol zisk (výnosy) z výkonu práva poľovníctva dosahovať, bolo schválenie zmluvy, keďže až na základe schválenej zmluvy, (ktorá schválením nadobúda platnosť) by bol žalobca spôsobilý vykonávať právo poľovníctva (dosahovať zisk). Odvolací súd ustálil, že žalobca nemohol na základe zmluvy č. 5593/08-30 vykonávať právo poľovníctva a dosahovať zisk, nakoľko zmluva schválená nebola, nestala sa platnou, a to na základe rozhodnutia správneho orgánu, ktoré je potrebné považovať za bezchybné v zmysle zásady prezumpcie správnosti správnych aktov. V danom prípade ani podľa odvolacieho súdu nebolo možné hovoriť o ušlom zisku ako o škode, nakoľko žalobcovi dosahovanie zisku nebolo umožnené v dôsledku rozhodnutia o neschválení zmluvy. S poukazom na uvedené odvolací súd uzavrel, že medzi úradným postupom správnych orgánov vo veci schvaľovania zmluvy a ušlým ziskom - tvrdenou škodou nie je príčinná súvislosť. Za správny považoval odvolací súd právny záver okresného súdu o tom, že nesprávny úradný postup by u žalobcu mohol viesť k vzniku škody vo forme ušlého zisku len za predpokladu, že by bolo vydané pozitívne rozhodnutie (žalobcovi by bolo umožnené vykonávať právo poľovníctva). Odvolací súd dal ďalej do pozornosti, že súdu v občianskoprávnom konaní nepatrí do právomoci preskúmať po vecnej stránke rozhodnutia a dôvody rozhodnutia správneho orgánu. K záverom uvedeným v rozsudkoch na ktoré poukazuje žalobca (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/13/2006 a Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4Co/63/05-335 zo dňa 20. 10. 2005) odvolací súd konštatoval správnosť záverov súdu prvej inštancie, že tie vychádzali z iného skutkového stavu. Dodal, že poukaz predmetných rozhodnutí na § 16 ods. 2 zákona o poľovníctve, podľa ktorého jedno poľovnícke združenie smelo uzavrieť zmluvu o výkone práva poľovníctva len v jednom revíri, a teda žalobca po predložení zmluvy na schválenie príslušnému orgánu musel čakať na rozhodnutie, nemohol si prenajať iný revír, a preto došlo v príčinnej súvislosti k vzniku škody je už v súčasnosti neaplikovateľný, pretože nový zákon o poľovníctve (zákon č. 274/2009 Z.z.) už takéto obmedzenie nepozná a teda žalobca nemusel čakať na to, ako sa rozhodne o schválení zmluvy, ale sa mohol usilovať o výkon poľovníctva v inom revíri. K poukazu žalobcu na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/414/2016 vo veci vedenej na Okresnom súde v Trenčíne sp. zn. 11C/184/2011, v ktorej veci rozhodoval senát Krajského súdu v Trenčíne v rovnakom zložení ako v prejednávanej veci, odvolací súd uviedol, že rozhodnutie v konaní pod sp. zn. 5Co/414/2016 vychádzalo z iného skutkového základu ako v prejednávanej veci.

3. Žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie z dôvodov podľa § 421 ods. 1 písm. a) alebo c) CSP a žiadal napadnuté rozhodnutie zrušiť a vrátiť odvolaciemu súdu alebo zmeniť a rozhodnúť o tom, že základ nároku na náhradu škody je daný. Dovolateľ mal za to, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, resp. dovolací súd rozhodoval rozdielne, pričom poukázal na rozhodnutie sp. zn. 4MCdo/13/2006 zo dňa 24. 10. 2007, ktorým dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol. Ďalej dovolateľ namietal, že rozhodnutie o neschválení zmluvy o nájme bolo vydané v správnom konaní až po 8 rokoch, teda v konaní, ktoré jednoznačne trpelo nesprávnym úradným postupom. Podľa názoru dovolateľa už tento nesprávny úradný postup nielen zakladal nárok žalobcu na náhradu škody, ale viedol aj ku vzniku škody, pretože ak by správny orgán rozhodol v primeranom čase, bolo by postavenie žalobcu iné a žalobca by mal možnosť zabezpečiť dosahovanie zisku z výkonu práva poľovníctva iným zákonom prípustným spôsobom. Dodal, že pri výklade, ktorý prijali sudy nižšej inštancie by bolo umožnené orgánu verejnej moci, aby reparoval vlastný nesprávny úradný postup zakladajúci nárok na náhradu škody účastníka správneho konania tým, že by nakoniec jeho požiadavke riešenej v príslušnom správnom konaní nevyhovel, a tým by sa vyhol zodpovednosti za škodu spôsobenú už samotným nesprávnym úradným postupom. Takýto výklad zákona je podľa žalobcu nesprávny a neprípustný. Dovolateľ upozornil, že nemal žiaden dôvod vyvíjať činnosť smerujúcu k uzavretiu zmluvy predtým, než bolo negatívne rozhodnuté o schválení už uzavretej zmluvy a na preukázanie škody na ušlom zisku v tomto smere

podľa dovolateľa plne postačovalo už to, že žalobca bol subjektom spôsobilým na výkon práva poľovníctva. Dovolateľ vyslovil presvedčenie, že nebyť prietáhov v správnom konaní, mohol by žalobca výkon tohto práva realizovať a v rámci toho dosahovať zisk. Opačný výklad podaný súdmi nižšej inštancie vyhodnotil dovolateľ za nesprávny a neprimerane zvýhodňujúci žalovaného ako subjekt zodpovedný za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ku ktorému jednoznačne v danom správnom konaní došlo. Okrem uvedeného dal dovolateľ do pozornosti, že členovia poľovnickeho klubu „Kulháň“ nemohli hospodáriť v poľovnom revíre „C.“ z dôvodov nečinnosti orgánov verejnej moci a ak sa chceli podieľať na výkone práva poľovníctva, museli si kupovať odstrel za poplatky, čo dovolateľ považoval za jeden z dôvodov vzniku škody. Súdom nižšej inštancie vyčítal, že poukazovali na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/13/2006 zo dňa 24. 10. 2007, avšak týmto sa neriadil. Dovolateľ ďalej skonštatoval, že nebyť rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 13S/225/2014-69 zo dňa 03. 08. 2015, ktorým uložil Okresnému úradu Bánovce nad Bebravou povinnosť v lehote dvoch mesiacoch rozhodnúť o schválení alebo neschválení zmluvy. Doteraz by sa tak nestalo, lebo o odvolaní voči rozhodnutiu súdu vo veci platnosti uzavretej zmluvy doteraz nie je právoplatne rozhodnuté. S poukazom na uvedené rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne dovolateľ poznamenal, že ak by štát nezodpovedal za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom orgánov verejnej moci, tak by boli porušené ústavné práva fyzických a právnických osôb tak, ako to vo svojom rozhodnutí uviedol Krajský súd v Trenčíne, na ktoré sa dovolateľ v plnom rozsahu odvolal a s ktorým sa stotožnil. Napokon dovolateľ poukázal na dôvody kasáčnej sťažnosti podanej proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 11S/117/2016 zo dňa 26. 06. 2017. Záverom dovolateľ poukázal na skutočnosť, že sa odvolací súd zásadne odklonil od rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/431/2016 z 30. 08. 2016.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že odvolací súd dostatočne zistil skutkový stav veci, vysporiadal sa so všetkými listinnými dôkazmi, oboznámil sa s celým pripojeným spisovým materiálom a vyvodil správny právny záver, celý prípad vecne správne posúdil a procesnoprávne nepochybil. Podľa žalovaného žalobca v dovolaní neuviedol žiadne nové právne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu alebo zrušenie právoplatného rozhodnutia súdu druhej inštancie, preto žiadal, aby dovolací súd dovolanie žalobcu zamietol ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (ďalej aj „dovolací súd“, § 35 CSP) po zistení že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, viazaný vysloveným právnym názorom ústavného súdu v súlade s ustanovením § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z.z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 314/2018 Z.z.“) v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale aj dôvodné.

6. Uznesením Najvyššieho súdu SR z 13. júla 2022 sp. zn. 1Cdo/59/2021 tento odmietol dovolanie žalobcu.

7. Na základe ústavnej sťažnosti žalobcu Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) Nálezom z 26. februára 2025 sp. zn. III. ÚS 583/2024-51 rozhodol, že:

1. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/59/2021 z 13. júla 2022 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/100/2020 z 28. septembra 2022 b o l o p o r u š e n é základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/59/2021 z 13. júla 2022 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/100/2020 z 28. septembra 2022 z r u š i l a v e c i v r á t i l Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky u l o ž i l p o v i n n o s ť nahradiť sťažovateľovi trovy konania 493,10 eura a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšných častiach ústavným sťažnostiam n e v y h o v e l.

8. V napadnutom uznesení sp. zn. 1Cdo/59/2021 argumentovanú absenciu odchýlky najvyšší súd doplnil konštatovaním, podľa ktorého do právomocí súdov v civilnom sporovom konaní nepatrí prieskum (ne)správnosti postupu správnych orgánov pri vydávaní správnych rozhodnutí. Ide o právny názor ústavne neudržateľný. Zákon č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom v čase rozhodovania okresného súdu, krajského súdu i najvyššieho súdu nezakotvoval vo svojom § 9 viazanosť civilného súdu konajúceho o uplatnenom nároku na náhradu škody posúdením a rozhodnutím iného orgánu verejnej moci o nesprávnosti úradného postupu tak, ako to robil v prípade nezákonnosti rozhodnutia (§ 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.). Preto právomoc civilného súdu na prieskum (ne)správnosti úradného postupu správneho orgánu nepochybne daná bola.

9. Ústavný súd sumarizoval, že z hľadiska ústavného posúdenia rešpektuje právomoc najvyššieho súdu vymedzovať si prípustnosť dovolania a vychádza z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov. Podmienkou však je, že predmetná koncepcia a jej uplatnenie v konkrétnom prípade nie sú nepriateľské z hľadiska ochrany základných práv a slobôd, teda interpretácia procesných noriem o prípustnosti dovolania a jej aplikácia nesmú byť svojvoľné, ani formalistické, a teda musia rešpektovať právo na súdnu ochranu (II. ÚS 398/08, II. ÚS 65/2010). Argumenty, ktoré predniesol v odôvodneniach napadnutých uznesení, nie sú vysvetľujúce v miere požadovanej základným právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivé súdne konanie. Dôvody v preskúmvanej podobe sa totiž bez ďalšieho prehĺbenia a objasnenia stávajú spochybiteľnými vo svetle sťažnostných argumentov. Iné dôvody napadnutých uznesení sú zas protirečivé, v dôsledku čoho sa stávajú nezrozumiteľnými. Preto ústavný súd dospel k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy) i jeho práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) oboma napadnutými uzneseniami (bod 1. výroku nálezu).

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu, ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

13. V danom prípade žalobca vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) alebo c) CSP namietajúc nesprávne právne závery súdov nižšej inštancie, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorý sa stotožnil s právnym názorom súdu prvej inštancie, sa odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, pričom za ustálenú rozhodovaciu prax odvolacieho súdu označil dovolateľ rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4MCdo/13/2016 z 24. 10. 2007. Okrem toho dovolateľ namietal odklon právnych záverov odvolacieho súdu od rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/431/2016. Ďalej mal dovolateľ námietky proti nesprávnomu úradnému postupu príslušných správnych orgánov spočívajúci v prierahoch pri schvaľovaní nájomnej zmluvy. Vo vzťahu k naplneniu

predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu dovolateľ uviedol, že na preukázanie škody na ušlom zisku postačuje, že bol subjektom spôsobilým na výkon práva poľovníctva, pričom škoda bola spôsobená ešte aj tým, že jednotliví členovia nemohli hospodáriť v príslušnom revíri a museli si kupovať odstrel za poplatky.

14. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. Právny posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej normy, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešeniu predchádza riešenie skutkových otázok (questio fakty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávnosť právneho posúdenia veci preto nemožno vymedziť nesprávnym, či nedostatočným zistením skutkového stavu, ale len argumentáciou spochybňujúcou použitie právnej normy súdom na daný prípad, alebo jej interpretáciu, prípadne jej aplikáciu súdom na zistený skutkový stav.

16. Právnu úpravou dovolania v Civilnom sporovom poriadku sa sleduje náprava nesprávností v individuálnom spore dovolateľa, ale tiež dosiahnutie cieľov významných z hľadiska celkového rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky. Ustanovením § 421 ods. 1 písm. a) CSP sa takto sleduje zámer minimalizovať nežiaduce odklony rozhodnutí odvolacích súdov od rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, a tým prispieť k ich jednotnému rozhodovaniu.

17. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie napadnutých rozhodnutí a vrátenie vecí najvyššiemu súdu dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu v súlade s čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovel (bod 2. výroku nálezu). Najvyšší súd je v ďalšom konaní v oboch veciach podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z.z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnym názorom ústavného súdu. Ten je v okolnostiach sťažovateľových vecí daný iba negatívne, teda výlučne zákazom opätovného rozhodnutia o sťažovateľových dovolaniach na podklade dôvodov, ktoré boli v náleze ústavného súdu posúdené ako nedostatočne odôvodnené, nezrozumiteľné a ústavne neudržateľné. V súvislosti s dovolacími otázkami a v nadväznosti na uznesenie sp. zn. 6Cdo/100/2020, v ktorého bode 22. najvyšší súd zaujal právny názor o skutkovej povahe otázky príčinnej súvislosti, ústavný súd považuje za vhodné predoslať, že príčinná súvislosť sa tak ako každá právna kategória uplatniteľná v procese aplikácie práva nevyhnutne musí opierať o určitý skutkový základ. Iba z toho však nemožno vyvodiť, že spochybnenie záveru súdov v základnom konaní o príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody nastoľuje vždy a za každých okolností výlučne otázku skutkovej povahy. Príčinná súvislosť je kategóriou, ktorú požívajú právne normy (čl. 46 ods. 3 ústavy - „spôsobenej“, § 3 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. - „spôsobená“), a preto záver o jej danosti, či absencii vykazuje nielen povahu skutkovú, ale aj povahu právnu. Pri posudzovaní konkrétneho dovolania je potom podstatné, či dovolateľ svojou argumentáciou, ktorá je pre dovolací súd záväzná (§ 440 CSP), spochybňuje ustálený skutkový stav, alebo ako problematickú vidí aplikáciu ústavnej a legálnej kategórie príčinnej súvislosti na skutkový základ, ktorý nepovažuje za sporný (obdobne III. ÚS 295/2024).

18. Povinnosťou súdu bude preto dôsledná identifikácia právnych otázok a námietok žalobcu s

poukazom na právny názor a závery ústavného súdu uvedené v náleze ústavného súdu.

19. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

20. S poukazom na vyššie uvedené dôvody dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu, že nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu v súlade s § 449 ods. 2 CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie v súlade s § 450 CSP.

21. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

22. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie vo veci konať, vychádzajúc z vysloveného právneho názoru ústavného súdu uvedeného v odôvodnení rozhodnutia.

23. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v súlade s § 453 ods. 3 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 CSP.

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.